КОМПОЗИТОР ИВАН БРКЉАЧИЋ, ЛАУРЕАТ НАГРАДЕ „СТЕВАН МОКРАЊАЦ"

Музичари не живе од уīледа

Бркљачић

• О статусу композитора савремене музике не може бити говора, јер он готово да и не постоји
• Оно мало музичких дешавања везано је тек за неколико догађаја у току године, који пролазе без одјека и публике

Млади композитор **Иван Бркљачић** овогодишњи је добитник престижне награде Удружења композитора Србије са именом једног од наших највећих композитора и етномузиколога, Стевана Стојановића Мокрањца.

Постао је лауреат награде „Мокрањац" за композицију писану за симфонијски оркестар *„Када се седам ијуйа дине завјеса"*.

– Ово дјело компоновано је као омаж мом бављењу позоришћем, односно примијењеном музиком. Сваки од седам става везан је за један сценски елемент (завјеса, свјетло, сцена, глумац, покрет, боја, аплауз) и покушава да их обради музичким средствима. Такође, број седам везан је за период од седам година проведених радећи у том жанру, као и за седам београдских позоришта у којима је моја музика била звучна кулиса представа – каже Бркљачић. Композитор додаје да трентуно не планира рад на вокалним формама, иако не искључује и ту могућност.

– Никада се не зна у ком смјеру ће кренути инспирација и интересовања. Тренутно се осјећам комотно у инструменталном жанру, и у оквиру њега могу најпрецизније да пласирам своје идеје. Управо завршавам оркестарску композицију коју би Београдска филхармонија требало да изведе почетком сљедеће године – најављује Бркљачић.

Престижна награда за њега је прво искуство тог типа. Каже да му признање веома значи, јер је она верификација свега онога што је досад радио и урадио. – Чињеница да је награда највишег ранга у нашој земљи, а уз име које носи, додатно јој дају „на тежини", која, бићу искрен, прија – каже Бркљачић. На питање да ли ће награда можда промијенити његов социјални и професионални статус, композитор одговара да то не зависи толико од саме награде колико од других фактора.

– Најбитније је да имам нову мотивацију за стварање нових композиција, тако да ту очекујем главне помаке. Питање је да ли се о статусу композитора савремене музике уопште може и говорити, јер он готово да и не постоји. И оно мало што се дешава везано је тек за неколико догађаја у току године, који пролазе без значајнијег одјека и без публике – каже Бркљачић.

Досад је увијек компоновао за неку одређену прилику. Било да је у питању испит током студија, уговорен посао у позориштима, или поруџбина пријатеља, колега, неког ансамбла или институције.

– Рецимо, прошле године ми је тражено да урадим дјело за Трибину композитора, а ове за Београдску филхармонију. Морам да знам за шта и за кога радим. За мене мора да постоји јасно одређење и смјер у којем моја музика мора да иде. То је оно што ме провоцира на рад, што отвара инспирацију и што даје резултата. Компоновање ради компоновања

Укрстио класику и фанк

– Сарадња са „Децом лоших музичара" је била у оквиру циклуса „И њант то бе роцк анд ролл стар" („Желим да будем рок'енд'рол звијезда"), који је трајао током овогодишњег БЕЛЕФ-а. Пет композитора сарађивало је са пет бендова, а ја сам изабрао да сарађујем са ДЛМ-ом. Изванредно искуство, јер су момци сјајни музичари и врло брзо смо увježбали ствар коју сам компоновао специјално за њих и назвао је „Где је ДЛМ?", и коју смо заједно одсвирали у београдском СКЦ-у. Реакције и пред, а и након концерта су биле и више него позитивне. Људи су са нестрпљењем очекивали да виде и чују шта се добија када се „укрсте" класика и „фанк". По изразу лица публике на концерту, као и оних који су нам прилазили након концерта, могли смо да закључимо да смо успјели. Очигледно је да је то један од путева како треба организовати заиста широк простор који постоји за дјеловање на домаћим подијумима – каже Бркљачић, објашњавајући своју сарадњу са познатим београдским бендом.

Позориште увјек изазов

Композитор **Иван Бркљачић**, рођен је 1977. године у Београду. Дипломирао је у класи проф. **Срђана Хофмана** на Факултету музичке умјетности, а постдипломске студије завршио је у класи проф. **Зорана Ерића**. Поред „класичног" бави се и компоновањем музике за позориште. Композиције су му извођене у Пољској, Македонији, Румунији, Њемачкој, Француској, Словенији и Аустрији. Радио као професор музичких облика у београдској Средњој музичкој школи „Мокрањац", а сада је запослен као асистент на београдском ФМУ на предметима контрапункт и музички облици.

досад ми није представљало довољан изазов. Манька ми мотивација у таквом приступу раду – објашњава Бркљачић.

Он сматра да је, када је ријеч о горућем проблему наше озбиљне музичке сцене, неопходно едуковати домаћу публику, а то се може спровести једино уколико има више догађања на сцени савремене музике.

– Сигуран сам да би тако за неколико година имали озбиљне концерте, фестивале, али и музичаре који би радо учествовали у свему томе. Јер, у таленат који постоји и међу нашим извођачима и слушаоцима не треба сумњати уопште. Он сигурно постоји – каже Бркљачић.

Композитор и педагог каже да је бављење музиком неописива и бескрајна радост.

– Треба слушати што више музике, покушавајући и да се оствари комуникација са што је могуће више њених елемената. У том смислу свака анализа (музичких облика) биће лака и радиће се кроз задовољство – каже Бркљачић. **Ж.ЈАЊУШЕВИЋ**

У КУСТУРИЧИНОМ ДРВЕНГРАДУ ПОСТАВКЕ СЛИКА ПОСЈЕЋЕНИЈЕ НЕГО У РЕНОМИРАНИМ ИЗЛОЖБЕНИМ ПРОСТОРИМА

Галерија као ни једна у свијету

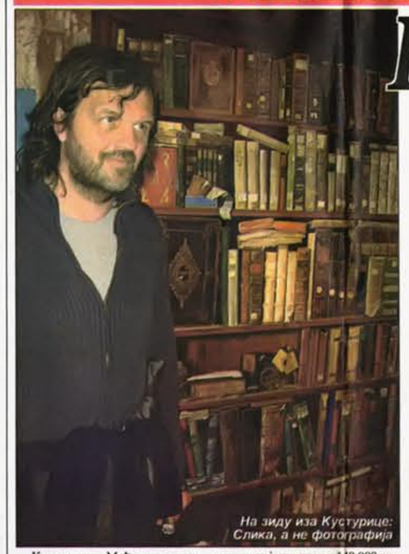
На зиду иза Кустурице: Слика, а не фотографија

• Слике Воја Станића, Ратка Лалића и Милутина Драгојловића љетос видјело око 60.000 посјетилаца, што потврђује да је Мећавник данас престоница културе читавог овог простора – каже редитељ Емир Кустурица

Кустуричин Мећавник, идилично брдо наспрам Шарганске осмице у Мокрој Гори, на коме је наш познати редитељ саградио свој дрвени град, обара све рекорде. Кратки филм „Чувари тишине", о манастиру Дечани и његовим монасима које чувају италијански припадници КФОР-а, и који се љетос приказивао у сали „Undergraund" на Мећавнику, видјело је по Кустиним ријечима око 140.000 посјетилаца. Огромно интересовање влада и за изложбе слика у овдашњој галерији, а нова изложба, пета по реду од како галерија ради, отворена је прекјучер. Своје слике изложио је Београђанин **Милутин Драгојловић**, професор технологије сликања на Факултету ликовних уметности у Новом Саду.

– Када су ми донијели фотографије његових слика, погледао сам их и хтио све да бацим, мислећи да су то заиста фотографије. А онда сам, када је на њих пало свјетло са стране, схватио да је ријеч о генијалним сликама на платну. Мој инстикт не може да вара када је умјетност у питању, и сигуран сам да је ријеч о феноменалним дјелима када се ради о сликама Милутина Драгојловића. Био сам, међутим, скептик може ли се уопште ова изложба направити. Чуо сам да су све слике које је Милутин направио код пријатеља, и требало их је узети од њих и допремити на Мећавник. То говори да овај сликар не ствара слике да би их продавао, и то ме је привукло – рекао је Емир Кустурица, отварајући изложбу Милутина Драгојловића умјесто **Бојра Кадијевића**, који је то досад редовно чинио у галерији у Дрвенграду.

Драгојловић и Кустурица

Љетос, прије изложбе Милутина Драгојловића, у Дрвенграду су излагали Новљанин **Воја Станић** и Сарајлија **Ратко Лалић**, професор на Факултету примењених уметности у Београду. Прву изложбу је видјело око 25.000 а другу, која је трајала нешто дуже, око 35.000 посјетилаца, чиме вероватно не може да се похвали ни једна галерија на овим просторима и шире.

– Такву посјету нема ни једна галерија у свијету, што само говори да сам постигао циљ. Мећавник је данас престоница културе читавог овог простора, – задовољно констатује градоначелник Дрвенграда Емир Кустурица. **С.ТИЈАНИЋ**

ДВАДЕСЕТ И ДВИЈЕ ДРЖАВЕ НАЈАВИЛЕ УЧЕШЋЕ НА БАРСКОМ ТВ ФЕСТИВАЛУ ОД 24. ДО 27. ОКТОБРА

Мали екрани у трци за награде

• На Фестивалу ће бити заступљене три такмичарске категорије, играни филм, програми из екологије и документарни програм, а најављена су и три округла стола

Десети, јубиларни, Међународни ТВ фестивал биће одржан од 24. до 27. октобра у Бару. Своје учешће већ су најавиле 22 земље. Поред продукције из Црне Горе и Србије, телевизијска остварења на барском фестивалу приказаће и БиХ, Македонија, Мађарска, Хрватска, Словенија, Израел, Аустрија, Канада, Италија, Шведска, Русија, Њемачка, Турска, Летонија, Румунија, САД, Велика Британија, Бјелорусија, Иран и Грчка, а пристигла су 92 програма из 57 телевизијских и продукцијских кућа.

На Фестивалу ће бити заступљене три такмичарске категорије, играни филм, програми из екологије и документарни програм. За селекцију пристиглих програма задужена је трочлана комисија, а о наградама ће одлучивати петочлани интернационални жири.

Фестивал ће и ове године имати богат пратећи програм, пројекције црногорских филмова и округле столове. Присутни гости, аутори и представници медија прве вечери моћи ће да погледају филм „Имам нешто важно да Вам кажем" редитеља **Жељка Шошића**, за другу ноћ је предвиђена пројекција филма „Поглед са Ајфеловог торња" **Николе Вукчевића**, а треће вечери биће приказано остварење **Горана Бокића** „Taxi drive Подгорица", у продукцији ТВЦГ.

Током четири фестивалска дана биће одржана три округла стола са темама „Језик нетолеранције на телевизији", „Десет година фестивалског искуства, како даље" и „Изазови документарног програма".

Свечано отварање и завршетак фестивала преносиће Телевизија Црне Горе на првом програму, док ће из импровизованог студија у хотелу „Тополица" сваки дан преносити Фестивалске хронике на другом програму државне телевизије. Барани ће моћи да фестивалске садржаје прате на закупљеном каналу локалне телевизије. **Д.С.**

НА АРХЕОЛОШКОМ ЛОКАЛИТЕТУ ГРАДИШТЕ НАДОМАК КРУШЕВЦА

Керамика и оруђе из īвозденоī доба

Током четвородневног истраживања на локалитету Градиште у близини манастира Светог Романа у Буници археолози су пронашли керамику и оруђе из енеолита и гвозденог доба, као и дубровачки и угарски новац и оружје из 17. и 18. века.

Отварањем једне археолошке сонде велике три кубика метра, како је рекао **Душан Рашковић**, археолог Народног музеја из Крушевца, установљено је да је ријеч о изузетно богатом локалитету. Ријеч је о насељу из праисторије, тачније из периода енеолита и гвозденог доба. На истом простору су пронађени предмети из периода 17. и 18. века, што доказује да је локалитету Градиште постојало насеље и прије неколико стотина година.

Према ријечима археолога, занимљиви су и предмети из 18. века, који сведоче да је на том простору било насеље, за које се претпоставља да је можда било аустријски војни пункт из времена аустријско-турских ратова, којих је у 18. вијеку било више, или је можда ријеч о неком турском насељу.

То је прво професионално истраживање на локалитету градиште у селу Прасковче код Буница, мада се већ неколико година узнаред претпостављало да је ријеч о значајном локалитету, на основу предмета које су случајно проналазили мештани. **(Бета)**

У ДАНИЛОВГРАДУ ОД 18. ДО 20. ОКТОБРА

Скуп црноīорских археолоīа

У Даниловграду је од 18. до 20 октобра оржјати IV скуп Друштва археолога Црне Горе. Отварање скупа предвиђено је за уторак, у 10.30 сати, у Завичајном музеју. На отварању ће поред **Милорада Вулетића**, предсједника Општине, говорити и **Милан Правиловић**, предсједник Друштва археолога. За први дан скупа најављено је предавање **Бошка Иковића** о културно историјским споменицима општине Даниловград. Археолози се потом селе на Главу Зете, гдје ће се одржати Скупштина друштва, као и предавања о стању споменика у Црној Гори, археолошком значају Мартиновића Градине и археолошкој карти Даниловграда. **И.М.**

ЗОРАН С. МИЛОВИЋ, ПРЕДСЈЕДНИК МЕЂУНАРОДНОГ ЦЕНТРА БОРИЛАЧКИХ ВЈЕШТИНА ОБЈАВИО КЊИГУ

Џудо као начин живота

• „Џудо у Јапану", Црногорска спортска академија, Подгорица,2005

Недавно је у издању Црногорске спортске академије изашла књига **Зорана С. Миловића** „Џудо у Јапану", која представља поглед изблиза на џудо вјештину и спорт који је управо у Јапану и рођен.

Зоран Миловић је рођен 22. 11. 1965. године у Подгорици. Носилац је звања 6. дан Џудо, шести дан Џиу Џитсу, осми дан Самбо, шести дан Кунг Фу, први дан Аикидо, први дан карате. Члан је Међународне куће славних борилачких вјештина, регионални предсједник САД федерације борилачких вјештина, савјетник Европске федерације ЕИКО-ГЕР и предсједник Међународног центра борилачких вјештина и самоодбране. Члан је Црногорског олимпијског комитета и Црногорске спортске академије. У спорту је скоро три деценије и за то вријеме добитник је више од шездесет међународних и домаћих признања.

– Оком великог заљубленика у џудо и сродне вјештине и истинску љепоту технике аутор посматра такмичења, а и институције џудоа, његову историју и филозофију доводећи их, веома стручно, у међусобну везу и везу са историјски старијим системима и школама јапанских борилачких вјештина, истакао је **проф. Светозар Михаиловић, девети дан**, један од рецензената ове књиге. Поред њега ту су и **др Yoichi Kamiyada, мр Sakae Takeuchi, др Сергеј Новиков и др Рајко Милошић**.

Миловић је теми приступио бавећи се више разликама између џудоа у Јапану, Европи и нашој земљи, а мање укупном џудо техником жељећи да пише искључиво о нечем новом. Циљ му је био да читаоцу пренесе што више својих импресија из Кодокана и других џудо институција. Слиједећи основну поруку џудоа, коју је послао **Џигаро Кано**, оснивач ове вјештине, а која се састоји у изградњи здраве и друштвено корисне личности код омладине аутор је написао књигу која читаоца упућује на потребу бављења џудом, усвајања и прихватања његових принципа као сопствених.

Позитивне су реакције многих великана џудоа на Миловићеву књигу: **др Филип С. Портера, десети дан**, утемељивача овог спорта у Америци, **Момчила Мирановића, Сергеја Новикова** и других. **В.Д.Р.**

ОСНОВНА ПИТАЊА СРПСКЕ ХЕРАЛДИКЕ 1.

Приредио: В. ЛАЗАРЕВИЋ

• Циљ фељтона, који је рађен по књизи Бранка Марушића, је да читаоцима приближимо „основна питања српске хералдике", као и одговоре на њих, а које нам презентује, из свог угла, наш еминентни стручњак
• У фељтону су, искључиво, обрађени хералдички симболи Србије и Црне Горе

Двоīлави орлови на црвеном īлашīу

• Најстарија ктиторска фреска, која приказује дворглавог орла је слика хумског великог кнеза Мирослава у цркви Св. Петра и Павла на Лиму, код Бијелог Поља

Настанак грбова се везује за крај 11. вијека и за крсташе. Наиме, борећи у Светој земљи, витезови су, у доколици, организовали турнире. С обзиром да је било потребно да и посматрачи, посебно из даљине, добро распознају ко је ко, почели су, на своје штитове да стављају одређене симболе, слике...

Исти обичај задржан је и након повратка из ратова, па су грбови (од њемачког Ербе: наслеђство) постали наслеђан и трајан знак за појединце, породице, колективитете.... На овај начин су грбови ушли у употребу, истовремено у Француској, Њемачкој, Енглеској... У првој половини 12. вијека усталила се употреба грбова у скоро свим европским земљама, док ће у Русији бити увођени тек у доба Петра Великог.

У наше крајеве грбови су доспјели, највише, преко Италије и Мађарске. На подручју Византијског царства, односно касније Турске царевине, на Балканском полуострву, углавном их нема све до 19. вијека, осим у Молдавској кнежевини, Србији, Босни и Албанији. Основни облик грба (са штитом, као незаобилазним дијелом, на којем се налазио грбовни лик), је током 13. вијека допуњен шљемом, накитом на шљему и плаштом...

Употреба грбова је у 13. вијеку проширена и на градове, општине, грађанство, црквене установе... Треба рећи да је, у средњем вијеку, форма грбова била доста канонизована (облици штитова, основне боје штитова, основне пропорције грба) док су, данас, иста правила знатно мање ригидна и не примјењују се тако ултимативно.

Када је ријеч о Србији, пажњу хералдичара привлаче, најмање, три основна питања: да ли је двоглави, бијели (златни) орао био Немањин грб, или, бар, неки знак; да ли је исти орао био знак (грб) Немањића, или, само, украс на хаљинама, како неки тврде; зашто различите боје српских орлова (златна, црвена, бијела); да ли су бијели (сребрни) крст са оцилима, на црвеном штиту, били Душанов знак, након проглашења царства 1345. године?

Да би се, барем, озбиљније одговорило на ова питања, потребно је регистровати хронолошку фактографију, евидентирати најважније чињенице које би могле и морале бити од користи при покушају сагледавања основних проблема.

– Крсташи, током сва три прва крсташка рата (1096-1099, 1147-1149. и 1189-1192), пролазе кроз Београд и Ниш, који су, тада, били, или непосредно сусједство Србије, или сама Србија. Посебно треба нагласити да ова крсташа нису у ратним условима, тј. нису у рату, а ратовали су у Малој Азији, Палестини, Сирији, Египту, Ирану, Ирак, Сјеверна Африка, Сицилија, Шпанија, Португалија, Француска, Енглеска, Ирска, Шкотска, Данска, Норвешка, Шведска, Пољска, Чешка, Мађарска, Италија, Немачка, Холандија, Белгија, Луксембург, Швајцарска, Аустрија, Словенија, Хрватска, Босна и Херцеговина, Србија, Бугарска, Румунија, Молдавија, Украјина, Белорусија, Литванија, Летонија, Естонија, Финска, Русија, Грузија, Армија, Азербејџан, Казахстан, Узбекистан, Киргизија, Таџикистан, Туркменистан, Монголија, Кина, Корија, Јапан, Индија, Пакистан, Авганистан, Иран, Ирак, Сирија, Турска, Египат, Либија, Алжир, Мароко, Тунис, Мексико, Канада, Америка, Бразил, Аргентина, Чиле, Боливија, Парагвај, Уругвај, Перу, Еквадор, Колумбија, Венецуела, Панама, Костарика, Никарагва, Хондурас, Салвадор, Гватемала, Белиз, Куба, Доминикана, Хаити, Јамајка, Порто Рико, Бахами, Острва Малих Антила, Острва Малих Сунда, Острва Малих Маријанских острва, Острва Малих Аленских острва, Острва Малих Фокланских острва, Острва Малих Фарских острва, Острва Малих Канарских острва, Острва Малих Азорских острва, Острва Малих Бермудских острва, Острва Малих Бахамских острва, Острва Малих Антилских острва, Острва Малих Сундских острва